

Myrry Ýekegulagyň başdan geçirenleri: Myrrynyň gemrijiler bilen söweşi

Category: Çagalar edebiýaty, Kitapcy

написано kitapcy | 22 января, 2025

Myrry Ýekegulagyň başdan geçirenleri: Myrrynyň gemrijiler bilen söweşi • MYRRY GEMRIJILER BILEN AÝGYTLY SÖWEŞE GIRÝÄR



Myrry gije bir ol egnine, bir bu egnine agdarylyp, krowadynyň çalamydar söýesini aşak gaçyrdy. Garaňkyda ony ýerine eltip bilmedi. Düşeklerini ýere düşürip, düýpdäki keçäniň üstünde ýatdy. Ol kellesini ýassyga goýanda gulagyna bir üýtgeşik galmagal geldi. Myrry diňşirgendi. Ýeriň aşagynda syçanlar, alakalar deprek kakyp, tans edýärler. Şol barmana olar köplük bolup aýdym aýdyp başladylar.

Myrry, Myrry myrryldar,

Uzak gije horruldar.

Myrry janyň garnynda

Gurbagalar gurruldar.

Myrry janyň öýünde

Garynjalar gyrmyldar.

Myrry janyň tüýünde

Bit-büreler ýörmüldär!..

Myrrynyň gahary geldi. Ol çyrasyny ýakdy-da, stola geçdi. Gemrijilere gazaply hat ýazmaga oturdy. Ol hatynda goňsuçylyk hatyrasyny saklap, şu çaka çenli syçanlara, alakalara dözümlü daryşmandygyny, indi bolsa sabyr käsesiniň dolandygyny, gemrijilere garşy aýgytly hüjüme geçjekdigini ýazdy. Hatynyň soňuny: «Bir gije-gündiz pursat berýärim. Ýigrimi dört sagadyň içinde meniň goraýan ýerimden gümüňizi çekip, göçüp gitmeseňiz, onda men rezin turba bilen hiniňize suw goýberip, baryňyzy gark ederin!» diýip gutardy.

Myrry hatyň aşagyna goluny çekdi. Onsoň hatly bukjany togalap burçdaky hine dykyp goýdy.

Soň ýerine geçip ýatdy. Öz bitiren işinden hoş bolup uka gitdi.

Ertesi ol oýanan badyna burçdaky hine garady. Onuň haty äkidilipdir. Diýmek, Myrrynyň gazap bilen ýazan haty Köralaka baryp ýeten bolarly. Myrry turup, düşeklerini ýygnady. Ýuwunmak üçin daşaryk çykyp barýarka stolda ýatan hatjagazy gördi. Myrry syçan dilinde ýazylan bulaşyk setirleri okamaga oturdy: «Eý, Ýekegulak! Sen bize murtuňy pezzerdip, boş haýbat atma! Sen arpaň gylçygy ýaly murtuňdanam, boş haýбатыňdanam gorkýan ýok. Eger uruşmak isleýän bolsaň, biziň begler begimiz Alakabeg seni söweşe çagyryýar. Seniň masgara bolup ýeňlip, söweş meýdanyndan guýrugyňy gysyp gaçjak pursadyň daşda däl. Eger gaýratyň bar bolsa, şu gün ir sagat onda Güllidepäniň aňyrsyndaky takyra çyk! Gözüň näme görýär! Eger uruşmaga gorksaň, onda şu bolşuňa geziber. Gaty gitseň, abat gulagyňy goparyp, eliňe bereris. Onsoň adyň Myrry Gulaksyz bolar! Söweş meýdanynda garaşýarys!»

Myrry ýuwundy, ertirlik naharyny edindi. Onsoň dostlaryny maslahata çagyrdy. Ol ýagdaýy mälim etdi:

– Dostlar, men gemrijiler bilen söweşmäge gidýärim. Elbetde, olar köplükdir. Eger dolanyp gelmesem,razy boluň!

Aýy pälwan Myrrynyň arkasyna kakdy:

– Dost, senem ýeke dälsiň! Biz seniň diri ýeriňde diri, öli ýeriňde öli! Nirä gitseň, ýanyň bilen gideris!

Horazguly hem guşagyndan asylgy pyçagyňyň sapyny sypady:

– Hawa, dost, biz ýanyňda borus. Asgynlasaň, arkaňda

durarys!..

Beýleki dostlary hem Myrry bilen söweş meýdanyna gitjekdiklerini aýtdylar. Myrry aşpyçagyny guşagyna gysdyrды. Onsoň dostlar göçgünli aýdym aýdyşyp, Güllüdepä bakan ýöriş etdiler.

Güllüdepäniň aşak tarapyndaky ala meýdanda syçanlardyr alakalar sap-sap bolşup nyzama düzülipdirler. Syçanlar, alakalar ýeke-ýekeden nyzamdan çykyp, bir düýp çerkeziň düýbünde çarh aýlap oturan garry syçanyň ýanyna baryp gaýdýardylar. Ol ýerde urşa girjek nökerler dişlerini çarhlaýardylar. Olaryň käbiriniň dişin dyngysyz aýlanýan çalgy daşyna degende uçgun syçraýardy. Ortaradaky şor tümmekde tutulan gyzył çadyryň öňünde otuz sany syçan ýüzüne dişleri saňny, başyna täç geýen Köralakanyň şekili çekilen gara baýdagy dik tutup durdy. Şol ýerde söweş depregi kakylýardy. Myrry Güllüdepäniň üstünde bir hatar bolup dostlaryndan saýlanyp, takyr meýdana iýndi. Ol ilki özüniň aşpyçagynyň sapyny gysymlap, gaýşaryp üstlerine barýanyny görenlerinde agyr goşun basga düşüp gaçyp başlar öýtdi. Elbetde syçanlaryň, alakalaryň arasynda sandyraýanlar, gözjagazlaryny tegeläp, bir-biriniň yzynda bukulýanlar bardy. Ýöne nyzamy bozulman durdy.

Birden gyzył çadyryň işik kilimi syrylyp aýryldy. Ol ýerden kemsiz ýaraglanan Köralaka ýanynyň janpenalary bilen çykdy-da, nyzama duranlaryň ortarasynda goýlan boşluk bilen bärliğine ýöriş etdi. Ol Myrrynyň duran ýerine ýakynlaşanda egine atlygy oýlugyny sypyryp taşlady. Murtlaryny taýly gezek sypalady. Onsoň egri gylyjyny gynyndan sogurdy-da, galkanyny ykjam tutup, Myrra topuldy. Söweş depreginiň sesi güýçlendi. Köralakanyň yza galan janpenalary dürbi bilen öz serdarlarynyň hereketlerini sypdyrman synlap durdular. Olar Köralakanyň ýeňiş gazanjakdygyna ynanýardylar. Köralaka körmüş gözlerini ýyldyrady, gylyjyny Myrrynyň depesinden iýndermek üçin galdyrdy. Myrry munuň üçin gözünem gyrpmady. Ol pezzerip duran murtlaryny iki ýanlaýyn sypady-da, dişlerini syrtardyp, haýbatly seslendi:

– Ma-aw!

Köralakanyň gylyçly goly asmanda doňup galdy. Ol indi bütin durky bilen sandyraýardy. Myrry penjesi bilen Köralakanyň gulagynyň düýbüne bir ýapdy. Duşman gylyjyny, galkanyny ýere gaçyryp, aýaklarynyň üstünde zordan saklandy. Ol guşagyna gysdyrylgy iki ýüzli gamasyny sogrup alyp, täzedan hüjüme geçdi. Myrry Köralakanyň bilinden gujaklady-da, onuň aýaklaryny ýerden saýlady. Onsoň bar güýji bilen duşmanyny takyr ýere pylçap urdy. Köralaka seňseledi. Bir haýukdan özüne gelip, hasyrdap ýerinden galdy. Ol üstüne abanyp gelýän Myrryny gördi-de, gaçmak bilen boldy. Myrry onuň guýrugyndan gysymlap tutdy-da, aýlap-aýlap göge zyňyp goýberdi. Myrry Köralakany şeýle bir batly zyňdy welin, syçanlaryň serdary şol bada asmanda gözden ýitdi. Asyl ol gaýdyp ýere gaçmady. Ol ýaha orbita çykdy ýa-da geçip barýan bürgüdiň penjesine düşdi. Sap tutup duran syçanlardyr alakalaryň nyzamy bozuldy. Olar ýerli-ýerden hasyrdaşyp gaçyp başladylar. Özlerini guma uran syçanlaryň, alakalaryň dabanyndan göterilýän tozan asmana göterildi. Günüň öňi dumanlady. Güllüdepäniň üstünde duranlar şowhun bilen gygyryşdylar:

– Ur-ha! Myrry ýeňdi! Söweşde ýeňiş gazanan gahrymana berekella!

Olar gelip, Myrryny gujaklap, ony ýeňiş bilen gutladylar. Kirpigeldi öz teklibini aýtdy:

– Geliň, ýeňiş toýuny toýlalyň!

Towşanmyrat hem öz ýüregindäkini aýtdy:

– Ýeňiş toýuny etmek gowy zat. Ýöne toýy ertir Myrrynyň täze kepbesinde oturyň toýlalyň! Ynha men size düşündireýin welin, size aýan bolar. Syçanlar, alakalar ýerli-ýerden gazyp, Myrrynyň külbesini tozdurdylar. Şu gün biz üýşüp, kepäniň içini-daşyny suwalyň, hek çalyň agardalyň. Poluny bejerip, reňkläliň. Ertir agşamlyk bolsa Myrrynyň goşlaryny ýerbe-ýer goýuşdyryp, onuň köne taňkasynyň deregine satyn alan semawarynyň daşynda üýşüp, toý toýlalyň!

Bu teklip hemmeleriň göwnünden turdy. Olar uly şatlyk bilen işe başladylar.

Berdimuhammet GULOW. Çagalar edebiyaty